

GYLDENDAL

Pilot

UNDERVISNINGSSOPPLEGG

Hva slags samfunn er
best til å håndtere en
pandemi?

Pilot er Gyldendals
nye læreverk i
samfunnskunnskap!

Til samfunnsfaglæreren!

Samfunnsfag skal være et aktualitetsfag. I den forbindelse har vi laget et undervisningsopplegg med utgangspunkt i den pågående koronasituasjonen. Opplegget fokuserer spesielt på det norske samfunnet og hvilke styrker og svakheter vår samfunnsmodell har i møte med en slik utfordring.

Alle deler av læreplanen er relevant, og elevene utfordres gjennom opplegget til å se sammenhenger mellom de ulike delene av faget.

Opplegget kan skreddersys og tilpasses til det som passer deg og dine elever best. Du finner tips til gjennomføring underveis i opplegget.

I tillegg til at elevene får vist den helhetlige kompetansen som vi samfunnsfaglærere er på jakt etter, gir opplegget også en forsmak på fagfornyelsen og overgangen til samfunnskunnskap. Vi håper opplegget gir deg og dine samfunnsfagkolleger anledning til å diskutere fagfornyelsen mens elevene jobber med opplegget.

OM OPPLEGGET

OMFANG

- Undervisningsopplegget består av fem deler. Delene kan gjennomføres hver for seg eller samlet avhengig av hva du som lærer ønsker.

TID

- Opplegget kan skaleres opp og ned ved at de ulike delene kan gjennomføres hver for seg. Til hver del står det angitt ca. tidsangivelse.

HJELPEMIDLER

- Internett og læreverket i samfunnsfag.

LÆREPLANMÅL

- Til hver del av opplegget er aktuelle kompetansemål angitt både fra nåværende (K06) og ny (FF20) læreplan.

Introduksjonen

Introduksjonen handler om Trump og rapporten han referer til når han snakker om USA og korona. [Her kan du lese mer om rapporten Trump refererte til.](#)

Til denne delen følger det et refleksjonsspørsmål.

Oppbygning

Introduksjon

Del 1:

Hvordan kom viruset til Norge?

Del 2:

Korona i andre deler av verden

Del 3:

Koronasituasjonen i Norge

Del 4:

Oppsummering og nettdebatt

Del 5:

Konsolidering

Del 1

Hvordan kom viruset til Norge?

OM DEL 1

Denne delen av opplegget kan elevene gjøre individuelt eller som et digitalt gruppearbeid.

TID: ca. 45 minutter

FRA LÆREPLANENE

- **K06:** i nåværende læreplan for samfunnsfag heter det at elevene skal kunne definere begrepet globalisering og vurdere ulike konsekvenser av globalisering. De grunnleggende ferdighetene sier også at elevene skal kunne gjøre målrettede informasjonssøk, velge ut relevant informasjon og utøve kildekritikk. Elevene skal også kommunisere og samarbeide digitalt om samfunnsfaglige tema.
- **FF20:** Samfunnskunnskap har sammen med engelsk fått et særlig ansvar for å lære elevene informasjonssinnhenting og kildekritikk. I faget samfunnskunnskap heter det at elevene skal utforske dagsaktuelle tema ved å bruke samfunnsfaglige metoder, kilder og digitale ressurser. Et av kompetansemålene er at elevene skal kunne utforske globale utfordringer og drøfte hvordan utfordringen påvirker ulike grupper.

Del 2

Korona og verden

OM DEL 2

I denne delen av opplegget undersøker elevene hvordan ulike land opplever utfordringer med å håndtere krisen grunnet måten samfunnet er innordnet på. Her kan elevene vurdere hvordan det politiske systemet, kulturen, demografien og måten økonomien og arbeidslivet er organisert, påvirker samfunnets evne til å håndtere krisen.

GJENNOMFØRING: Vi anbefaler følgende gjennomføring av del 2:

1. Del elevene inn i grupper på fire elever der hver elev får ansvar for hvert sitt land.
2. Gi elevene tid til å gjøre grundig research og innhente relevant informasjon om landet.
3. La elevene holde korte presentasjoner for hverandre. Dette kan skje via Microsoft Teams eller et annet digitalt verktøy der man kan gjennomføre videomøter med flere deltakere.

TID: Totalt ca. 90 minutter

FRA LÆREPLANENE

- **K06:** Denne delen av opplegget utfordrer elevene på de grunnleggende ferdighetene og utforsker-delen av læreplanen. Kompetansemålene under «individ, kultur og samfunn» sier at elevene skal gi eksempler på kulturelle variasjoner og hvordan disse skaper muligheter og utfordringer. Gjennom å studere samfunnsmodellen i andre land, vil denne delen av opplegget også være bevisstgjørende med tanke på politikk og demokrati, velferdsordninger og organiseringen av arbeidslivet.
- **FF20:** Samfunnskunnskap skal også være et fag der elevene utforsker aktuelle tema og innhenter informasjon fra ulike kilder. Sammenhenger har fått et særlig fokus i samfunnskunnskap, og læreplanen sier at elevene viser kompetanse i faget «når de reflekterer over forhold i samfunnet og kritisk vurderer og diskuterer ulike sammenhenger og perspektiv». Faget skal bidra til å utvikle empati og kulturforståelse og har som mål at elevene skal forstå hvorfor noen mennesker tar andre valg enn dem selv. Et kompetansemål er at elevene skal sammenligne hvordan politiske systemer er organisert i ulike land og reflektere over hva det vil si å være medborger. I samfunnskunnskap skal elevene også utforske nasjonale og globale utfordringer i tillegg til å drøfte sammenhengen mellom økonomisk vekst, levestandard og livskvalitet i et globalt og bærekraftig perspektiv. Bærekraftig utvikling i læreplanen for samfunnskunnskap handler ikke bare om bærekraft for naturen, men også om den norske samfunnsmodellens bærekraftighet der blant annet organisering av økonomi og arbeidsliv er relevant.

Del 3

Situasjonen i Norge

OM DEL 3

I denne delen av opplegget skal elevene undersøke konsekvenser av koronasituasjonen i Norge i tillegg til å vurdere hva som er Norges styrker og svakheter i møte med viruspandemien. Elevene vil kunne ta med seg lærdommer fra del 2 og anvende disse i refleksjonen rundt hvilke fordeler det norske samfunnet har med tanke på å håndtere en slik utfordring. Her er det mange oppgaver å velge mellom, og det kan være hensiktsmessig å gjøre et utvalg eller fordele oppgavene på en slik måte at det ikke virker overveldende for elevene.

GJENNOMFØRING:

- Elevene kan gjøre oppgavene individuelt eller i par og grupper digitalt.
- En måte å gjennomføre denne delen av opplegget er etter «IGP-metoden». Elevene jobber først individuelt, deretter i gruppe der de kan dele og diskutere svar og løsninger, før dere til slutt gjennomfører en plenumsdiskusjon. Plenumsdiskusjonen eller felles gjennomgang kan gjennomføres som videokonferanse, med interaktive verktøy eller som lærergjennomgang der elevene har sendt inn svar på forhånd.

TID: Totalt ca. 3 timer

FRA LÆREPLANENE

- **K06:** Denne delen av opplegget omfatter store deler av læreplanen for samfunnsfag. Her skal elevene reflektere over hvordan kultur, politikk, demokrati, menneskerettigheter, økonomi, arbeid og velferd henger sammen og påvirker samfunnets evne til å håndtere koronasituasjonen. Formålsdelen av læreplanen vektlegger at elevene skal bidra til at elevene blir handlende individer som kan påvirke det lokale fellesskapet og sin egen livssituasjon.
- **FF20:** Samfunnskunnskap fokuserer blant annet på at elevene skal forstå den nordiske samfunnsmodellen og drøfte hvordan den møter utfordringer enkeltpersoner og samfunnet står ovenfor. Elevene skal også drøfte hvordan teknologi former og påvirker arbeidsliv og lokalsamfunn i Norge.

Oppgavene er delt inn i fire kategorier: Har du fått med deg dette?, Sammenhenger, Perspektiver og I dybden. Den samme inndelingen finner du i Gyldendals nye læreverk for samfunnskunnskap, *Pilot*.

Del 4

Oppsummering og nettdebatt

OM DEL 4

I denne delen av opplegget skal elevene oppsummere det de har funnet ut og tenkt, og delta i en digital skriftlig debatt. Vi anbefaler å gjøre dette i et lukket forum der elevene kommenterer med eget navn. De fleste læringsplattformene har gode diskusjonsverktøy som fungerer fint til dette.

TID: Totalt ca. 30 minutter

FRA LÆREPLANENE

- **K06:** Et av kompetansemålene i samfunnsfag er at elevene skal drøfte samfunnsfaglige tema i digitale diskusjonsforum og vurdere egne synspunkter i lys av andres innlegg.
- **FF20:** I beskrivelsen av skriving som grunnleggende ferdighet i samfunnskunnskap, står det at elevene skal drøfte, dele og formidle informasjon skriftlig med digitale verktøy. Under beskrivelsen av fagets sentrale verdier står det at faget skal fremme samfunnskritisk tenking, digital dømmekraft og evne til å lytte og la seg utfordre av andre som kanskje har et annet synspunkt enn de har selv.

Del 5

Konsolidering

OM DEL 5

Hvis det passer for deg og din klasse, kan det være fint å gi elevene anledning til å vise hva de har lært. Gjennom opplegget har elevene innhentet informasjon, drøftet og reflektert. De har også fått inspirasjon og perspektiver fra medelever.

Her er noen forslag til måter elevene kan vise denne kompetansen på:

- Tekst (individuell, eller samskriving i par eller gruppe på 3-4 elever)
- Podcast (individuell, par eller gruppe på 3-4 elever)
- Fagsamtale over video (individuell, par eller gruppe på 3-4 elever)
- Videodokumentar (individuell, par eller gruppe på 3-4 elever)